

ked, vi kender i dag. *Kontinuitet* er derfor et væsentligt nøgleord i forhold til at forstå fremtidens arbejdsmarked.

Selv om arbejdsmarkedet i høj grad kommer til at ligne det, vi kender i dag, forventes der dog også nogle forandringer, som vil få betydning i løbet af de næste fem til ti år. Nogle af de væsentligste forandringer er:

Øget globalisering og konkurrence

Globalisering er ikke en ny tendens, men der forventes en forøgelse i hastigheden i de kommende år. Globaliseringen medfører bl.a. outsourcing særligt af industriel produktion og standardiseret vidensarbejde samt forventet migration primært af østeuropæisk arbejdskraft.

Størst vækst i servicesektoren

Servicesektoren er den eneste sektor i Danmark, som har haft en markant voksende beskæftigelsesandel i løbet af de seneste 10 år. Denne udvikling forventes at fortsætte, og der forventes at komme et øget vidensindhold i fremtidens produkter og produktionsprocesser.

Hastig teknologisk udvikling

Særligt på de informations- og kommunikationsteknologiske, bio- og nanoteknologiske områder må der forventes en markant teknologisk udvikling. Ikke mindst nyere udviklingstendenser inden for informations- og kommunikationsteknologien forventes at slå igennem også i arbejdslivet allerede i perioden indtil 2010.

Flere ældre

På kortere sigt medfører den stigende andel af ældre i befolkningen, at ældre udgør en stigende del af arbejdsstyrken. På lidt længere sigt, dvs. efter 2010, vil der være en stor og voksende gruppe af ældre udenfor arbejdsstyrken, som skal forsørges af stadig færre unge. Samtidig vil der blive behov for udvidelser indenfor pleje-, omsorgs- og sundhedssektoren.

Flere danskere med anden etnisk baggrund

Indvandrere, flygtninge og deres efterkommere vil udgøre en voksende del af arbejdsstyrken. Beskæftigelsesprocenten blandt disse grupper er meget lav og det er velkendt, at der allerede i dag er vanskeligheder med at integrere mange grupper med anden etnisk baggrund.

Udviklingstendenser i arbejdsmiljøet

De forventede forandringer på arbejdsmarkedet vurderes at give sig udslag i en række overordnede udviklingstendenser inden for arbejdsmiljøet:

Fortsættelse af kendte arbejdsmiljøproblemer

En af de væsentligste udviklingstendenser på arbejdsmarkedet er kontinuitet. Der sker forandringer, men det går ikke så hurtigt, og fremtidens arbejdsmarked og dermed fremtidens arbejdsmiljø frem til 2010 vil derfor i høj grad ligne den situation, vi allerede kender i dag.

Færre jobs præget af traditionelle produktionsrelaterede arbejdsmiljøproblemer

Færre jobs forventes i fremtiden at være præget af traditionelle produktionsrelaterede arbejdsmiljøproblemer på grund af outsourcing af industriarbejdspladser.

Flere jobs præget af stillesiddende arbejde

På grund af det forventede fortsatte fald i industriel produktion og den samtidige forventede vækst i videns- og computerarbejde vil der i fremtiden være flere jobs med stillesiddende arbejde. Det vil betyde en øget risiko for udvikling af hjerte-karsygdomme o. lign.

Flere jobs præget af psykiske belastninger.

Der forventes øget arbejdsintensitet, mere flydende grænser mellem arbejde og privatliv og forøgede vidensmæssige, sociale og følelsesmæssige krav i arbejdet. Endvidere forventes der løsere ansættelsesformer, mere skiftende og skæve arbejdstider, hastige forandringer og nye organisations- og ledelsesformer med stigende sociale krav. Disse udviklingstendenser forventes at få betydning for de psykiske belastninger i arbejdet, og det kan medføre risiko for udvikling af stress o. lign.

Ændret sammensætning af arbejdsstyrken

Den forventede ændrede sammensætning af arbejdsstyrken med flere ældre og flere med anden etnisk baggrund kan få betydning for, hvordan arbejdsmiljøet påvirker arbejdstagerne og for, hvordan forebyggelsen af arbejdsmiljøproblemer kan finde sted.